

Hrvatski

Rutinska mamografija za žene s pojavom raka dojke u obitelji

BreastScreen WA nudi besplatne usluge rutinske mamografije za žene. To je vrlo važan postupak u praćenju zdravlja žena između 50. i 69. godine, ali mogu ga koristiti i žene nakon navršene 40. godine starosti. Ovaj pamflet treba odgovoriti na pitanja o rutinskoj mamografiji, koja biste mogli imati, ukoliko u obitelji imate nekoga tko je imao rak dojke.

Šta znači pojava raka dojke u obitelji?

- Barem jedan član Vaše obitelji je imao rak dojke.
- Kad se kod nekoliko članova iste obitelji otkrije ista bolest, postavlja se pitanje je li uzrok nasljedni čimbenik.
- Rak dojke sam po sebi se ne može naslijediti, ali se mogu naslijediti genske mutacije. Ako žena ima genske mutacije, to povećava rizičnost, ali ne mora pouzdano značiti da će oboljeti od raka dojke.
- Pojava raka dojke je većinom slučajna i nije uzrokovana genetski. Rak dojke po obiteljskoj liniji je odgovoran samo za 1-5% svih oboljenja raka dojke.

Činjenice koje mogu umiriti žene s pojavom raka dojke u obitelji

Pojava raka dojke u obitelji za mnoge žene je razlog za zabrinutost, međutim važno je imati na umu:

- Jedna od 11 žena u Zapadnoj Australiji oboljet će od raka dojke tijekom života.
- Rak dojke je najčešća zloćudna bolest žene, a rizik oboljevanja raste postupno sa starošću. U velikog broja žena ova bolest nastaje slučajno, a ne kao posljedica obiteljske linije.
- Ako Vam majka ili sestra imaju rak dojke, ne znači da ćete Vi automatski oboljeti od raka dojke.
- Ako obolite od raka dojke, to ne mora pouzdano značiti da ste naslijedili gensku mutaciju, ili da ćete je prenijeti na svoju djecu.
- Oko 9 od svakih 10 žena, koje obole od raka dojke, nemaju pojave raka dojke u obitelji.

Na Vašu obiteljsku povijest bolesti treba obratiti veću pozornost:

- Kada se kod više od jednog srodnika iste obitelji po jednoj liniji (tj. majčina ili očeva strana) otkrije rak dojke.
- Kada su te osobe bile mlađe od 50 godina prilikom otkrivanja bolesti.
- Kada su te osobe s rakom dojke u tzv. 'prvoj liniji srodstva' s Vama (tj. sestra prije nego li sestrična).
- Kada postoji pojava raka u obadvije dojke, pojava raka dojke kod muške rodbine, ili istovremena pojava raka dojke i raka jajnika.

Kakav utjecaj ima moja obiteljska povijest bolesti na usluge koje mi nudi BreastScreen WA?

BreastScreen WA preporučuje redovite dvogodišnje rutinske mamograme, osobito za žene između 50. i 69. godine starosti, pošto istraživanja pokazuju da najbolje rezultate rutinska mamografija daje u toj životnoj dobi. Žene između 40. i 49. kao i one poslije 70. godine starosti također su dobrodošle.

BreastScreen WA uzima podatke o obiteljskoj povijesti bolesti prilikom rutinske mamografije. Ovisno o podacima iz obiteljske povijesti bolesti, kod manjeg broja žena može biti potrebna češća rutinska mamografija.

Ako u mojoj obitelji postoji pojava raka dojke, s koliko godina starosti trebam početi rutinsku mamografiju i koliko često?

Žene od 40. godine starosti sa znatnom pojavom raka dojke u obitelji, imaju pravo na rutinski mamogram svake godine, ukoliko imaju neke od sljedećih pojava u obitelji:

- Otkrivanje raka dojke kod prvog naraštaja srodnika (tj. majka, sestra, kćer, otac, sin, brat) prije 50. godine života.
- Prvi naraštaj srodnika s pojavom raka u obadviije dojke (neovisno o starosti prilikom otkrivanja bolesti).
- Dvije i više od dvije osobe iz prvog naraštaja srodnika s pojavom raka dojke (neovisno o starosti prilikom otkrivanja bolesti).

Žene s jednim srodnikom iz prvog naraštaja, koji je dobio rak dojke poslije 50. godine života, NISU izložene većoj rizičnosti od bilo koje druge prosječne žene u našoj zajednici. Tim ženama se nudi rutinski mamogram svake dvije godine.

Šta mi još valja učiniti?

Ako ste zabrinuti pojavom raka dojke u obitelji, trebate porazgovarati o svojim okolnostima s obiteljskim liječnikom. Ako se otkrije novi slučaj raka dojke u Vašoj obitelji, važno je obavijestiti BreastScreen WA kao i svog obiteljskog liječnika.

Ne zaboravite voditi brigu o svojim dojka:

- Obavljajte samopregled dojki jednom mjesečno, da biste opazili bilo kakve promjene koje Vam se ne čine normalne.
- Opazite li kakvu promjenu, odmah se javite svom obiteljskom liječniku.
- Neka Vam Vaš liječnik pregleda dojke jednom godišnje.

Imate li pitanja?

Osoblje u BreastScreen WA će rado odgovoriti na sva Vaša pitanja. Izvolite nazvati (08) 9323 6700 ili, za žene iz unutrašnjosti besplatan poziv, na 1800 800 033. Broj za gluhozvičanje je 1800 241 708.

Posjeta se može zakazati ako nazovete 13 20 50 (po cijeni lokalnog poziva)

Ako trebate besplatnog prevoditelja, izvolite nazvati Translating and Interpreting Service (TIS) najprije na broj 13 14 50, a potom zamolite da Vas povežu s našom službom za zakazivanje posjeta na broj 13 20 50.

www.breastscreen.health.wa.gov.au

© BreastScreen WA, Department of Health.

9th floor Eastpoint Plaza, 233 Adelaide Terrace Perth 6000

Telephone (08) 9323 6700 Facsimile (08) 9323 6799 TTY 1800 241 708 Bookings 13 20 50

WA's only accredited screening service